

(ISSN: 2587-0238)

Uzun, A. (2026). Uluslararası Öğrencilerin Ülke Ve Yabancı Dil Öğrenme Tercihlerine Dair Bakış Açıları: Türkiye Ve Türkçe Örneği, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 11(32), 23-40.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.802>

Article Type (Makale Türü): Araştırma Makalesi

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN ÜLKE VE YABANCI DİL ÖĞRENME TERCİHLERİNE DAİR BAKIŞ AÇILARI: TÜRKİYE VE TÜRKÇE ÖRNEĞİ

Ali UZUN

Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye, uzunali@ksu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-7921-1534

Gönderim tarihi: 18.12.2025

Kabul tarihi: 15.02.2026

Yayın tarihi: 15.03.2026

ÖZ

Amaç: Bu çalışmada Türkiye’de yükseköğrenim gören uluslararası öğrencilerin itme-çekme teorisi çerçevesinde Türkiye’yi ve yabancı dil olarak Türkçeyi tercih etmelerinin arka planında yatan sebeplerini açığa çıkarmak amaçlanmıştır. Yöntem: Araştırma, 2024-2025 öğretim yılında Türkiye’de bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 18 uluslararası öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji ile desenlenmiştir. Araştırmada veriler, öğrencilerin Türkiye ve Türkçeyi tercih etme nedenlerini açığa çıkarmak için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüş formu ve sonrasında katılımcılar ile gerçekleştirilen mülakatlar ile elde edilmiştir. Elde edilen bu verilerin, içerik analizi ile derinlemesine incelenmesi ve analiz edilmesiyle bulgular ortaya çıkarılmış ve bu bulgular tablolar şeklinde sunularak açıklanmıştır. Bu açıklamalar ve yorumlar katılımcı görüşmelerinden elde edilen doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Böylece araştırmanın inandırıcılığı ve aktarılabilirliği teyit edilmiştir. Bulgular: Araştırma bulguları, uluslararası öğrencilerin Türkiye’de yükseköğrenim görmelerinde ve Türkçe öğrenmelerinde çekme faktörlerinin baskın olduğunu ortaya koymuştur. Öğrencilerin geldikleri ülkelere ve geliş amaçlarına göre de Türkiye ve Türkçeyi tercih nedenlerinin farklılaştığı görülmüştür. Özellikle Türkiye’de yükseköğrenim kalitesi, ülkenin jeopolitik konumu, Türkçe iletişim kurmak gibi değişen çekme faktörlerinin ön planda olduğu anlaşılmaktadır. Gelişmekte olan ve ana dili İngilizce dışında eğitim veren Türkiye’nin farklı kıta ve ülkelere çok sayıda uluslararası öğrenciye ev sahipliği yaptığı çalışmada ve literatürde ayrıca vurgulanmıştır. Özgünlük: Araştırma hem Türkiye’yi hem de yabancı dil olarak Türkçeyi tercih eden uluslararası öğrencilerin bu tercihlerinde itme-çekme faktörleri çerçevesinde ortaya çıkarılması bakımından sınırlı çalışmaları geliştirme potansiyeline sahipliği ile ilgili kurum ve kuruluşlara, yabancı dil olarak Türkçenin öğretici ve yöneticilerine yol göstermesi bakımından önem taşımaktadır. Ayrıca daha genellenebilir sonuçların ortaya çıkarılması için farklı düzey ve geniş katılımlı araştırmaların gerçekleştirilmesi araştırmacılara önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Uluslararası öğrenci göçü, Türkiye, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, itme-çekme teorisi.

Sorumlu Yazar: Dr., Ali UZUN, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, uzunali@ksu.edu.tr

Etik Kurul Onayı: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, 29.11.2024 – 2024/10

İntihal/Etik: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir.

**INTERNATIONAL STUDENTS' PERSPECTIVES ON THEIR
PREFERENCES FOR LEARNING A COUNTRY AND A FOREIGN
LANGUAGE: THE CASE OF TURKEY AND TURKISH**

ABSTRACT

This study aims to reveal the underlying reasons why international students studying in Turkey choose Turkey and Turkish as a foreign language within the framework of the push-pull theory. The study was conducted with 18 international students studying at a state university in Turkey during the 2024-2025 academic year. The research was designed using phenomenology, one of the qualitative research methods. Data were obtained through a semi-structured interview form designed to reveal the students' reasons for choosing Turkey and Turkish, followed by interviews with the participants. These data were examined and analyzed in depth using content analysis, and the findings were presented and explained in tables. The research findings reveal that pull factors are dominant in international students' decision to pursue higher education in Turkey and learn Turkish. It has also been observed that the reasons for choosing Turkey and Turkish vary depending on the students' countries of origin and their purposes for coming. In particular, it is understood that pull factors such as the quality of higher education in Turkey, the country's geopolitical position, and the ability to communicate in Turkish are at the forefront. The study and the literature also emphasize that Turkey, which is a developing country and provides education in languages other than English, hosts a large number of international students from different continents and countries. The research is important in that it guides relevant institutions and organizations, as well as teachers and administrators of Turkish as a foreign language, by revealing the push-pull factors behind the choices of international students who prefer both Turkey and Turkish as a foreign language, and in that it has the potential to develop limited studies in this area. Furthermore, it is recommended that researchers conduct studies at different levels and with broader participation to produce more generalizable results.

Keywords: International student migration, Türkiye, Turkish as a foreign language, push-pull theory.

GİRİŞ

Küresel etkileşimin çeşitli faktörlere bağlı olarak yoğun gerçekleştiği günümüzde, bireyleri kendi ülkeleri dışında başka yerlerde yaşama ya da öğrenim görmeye iten bazı faktörler bulunmaktadır. Bununla birlikte sadece itme faktörleri değil hedef ülke ya da dilin çekme faktörleri de özellikle uluslararası öğrenci hareketliliğinde önemli bir tetikleyici olmaktadır. Bu durum özellikle yükseköğrenim için öğrencilerin ülke sınırlarını aşan uzun eğitim yolculuklarına, yeni dil ve kültürleri öğrenmeye yelken açmasına neden olmaktadır. Son yıllarda yükseköğretimin uluslararasılaşması, kurumlar ve ülkeler tarafından giderek artan bir ilgiyi ortaya çıkarmaktadır (Xu vd., 2025). Bu sebeple özellikle gelişmiş ülkelere yükseköğrenim için gidenlerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Küresel ölçekte de öğrenci hareketliliği son birkaç on yılda ciddi bir şekilde artmıştır (Kim ve Zhang, 2022). Son verilere göre her yıl yaklaşık beş milyon öğrenci, yurtdışında öğrenim görmek için bu önemli öğrenci hareketliliğine katılmaktadır (Jing vd., 2020; Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü [OECD], 2024). Ülkeler de bu küresel öğrenci hareketliliği pastasından pay kapmak veya var olan paylarını daha da büyütmek için bazı çekici politikalar geliştirerek daha fazla öğrenci almanın yollarını aramaktadır (Tekin, 2022).

Ana dili İngilizce olan ülkeler, diğer ülkelere göre çekme faktörlerinin de etkisiyle öğrenci hareketliliğinden daha fazla etkilenmektedir. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık ve Avustralya, uluslararası öğrenciler için şüphesiz en popüler İngilizce konuşulan eğitim destinasyonlarıdır (Ammigan ve Jones, 2018). Bununla birlikte İngilizcenin ana dili olmadığı ev sahibi ülkelerdeki yükseköğretim, İngilizce konuşulan ülkelere kıyasla önemli ölçüde daha az ilgi görmüştür (de Wit, 2019). Türkiye, anadili İngilizce olmayan ülkeler sınıfında olmasına rağmen önemli bir uluslararası öğrenci hareketliliği yürütmektedir. Son on yılda Türkiye'deki uluslararası öğrenci sayısının 48.183'ten 337.119'a çıkması ve ülkenin Avrupa'da uluslararası öğrencileri çekme konusunda üst sıralarda yer alması (YÖK, 2026) dikkat çekmektedir. Bu istatistiksel veri, Türkiye'nin uluslararası öğrencileri çekme bakımından önemli faktörleri uyguladığını göstermektedir. Türkiye'ye yükseköğrenim amacıyla gelen uluslararası öğrenciler Türkçeyi de hem çekme faktörlerine bağlı olarak hem de öğretim dili olduğundan dolayı öğrenmektedirler. Türkiye, uluslararası öğrenci çekme hedefi ve politikası doğrultusunda daha fazla öğrenciye ev sahipliği yapmak, Türkçe ve Türk kültürünü daha yaygın hâle getirmek için YÖK başta olmak üzere ilgili diğer kurumları ile yoğun diplomasi ve tanıtım trafiği yürütmektedir. Bu bağlamda uluslararası öğrencilerin itme çekme faktörleri çerçevesinde Türkiye'yi ve yabancı dil olarak Türkçe (YDT) öğrenmeyi tercih etme nedenlerinin öğrencilerin kendi deneyim ve görüşleri ile açığa çıkarılmasının bu yoğun girişim ve çabalara destek olacağı düşünülmektedir. Bu bakımdan bu araştırmanın hem yükseköğretimde daha fazla uluslararası öğrenci hareketliliği için hem de YDT öğrencileri ve kurumlara süreçle ilgili öneriler sunma adına bir araştırmanın gerçekleştirilmesinin bu alanda önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir. Ayrıca alan yazınında Türkiye'deki uluslararası öğrenci hareketliliği ve öğrencilerin YDT'yi tercih etme nedenlerini araştıran sınırlı çalışmaların (Kondakci, 2011; Özoğlu vd., 2015; Uzun, 2018) bulunması, araştırmanın bu alandaki boşluğu doldurma adına önemli olduğunu bir çalışma olduğunu düşündürmektedir.

Bu araştırmanın odak noktası, itme-çekme teorik çerçevesinin öğrenme ortamına uygulanmasında uluslararası öğrencilerin yükseköğrenim için ana dili İngilizce dışında eğitim veren bir ülkeyi ve o ülkenin dilini tercih etmelerinin nedenlerini araştırmaktır. Bu bağlamda araştırma ile uluslararası öğrencilerin yükseköğrenim için

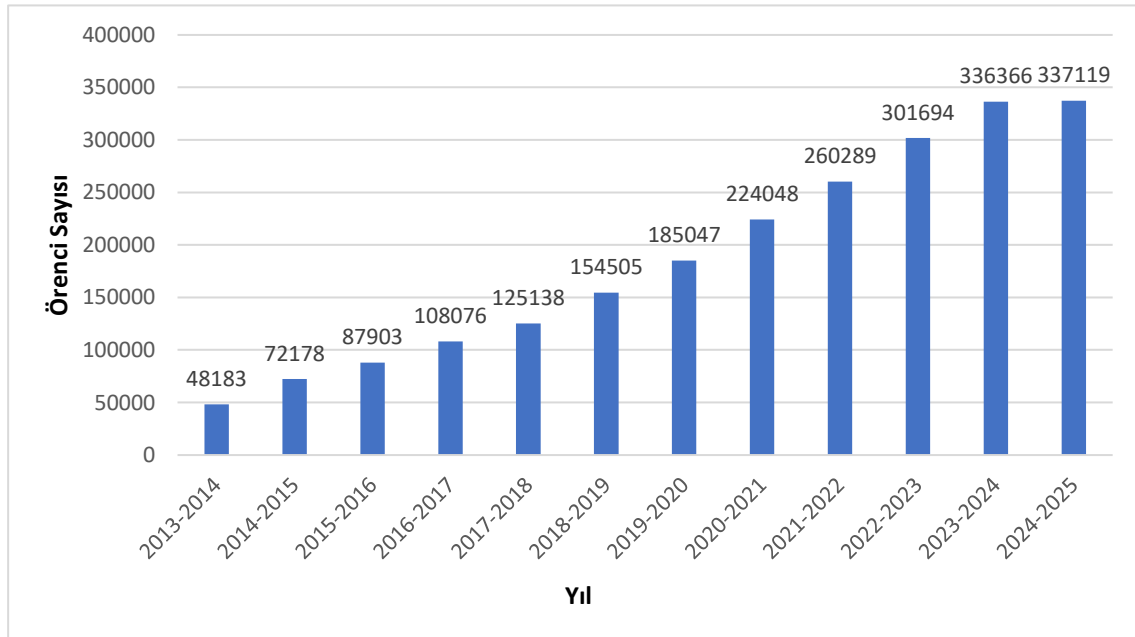
Türkiye’yi ve buna bağlı olarak YDT öğrenimini tercih etmelerindeki temel faktörlerin birinci ağızdan açığa çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda çalışma ile şu araştırma sorularına yanıtlar aranmıştır:

1. Uluslararası öğrencilerin Türkiye’de yükseköğrenim görmeyi tercih etmelerinde itme-çekme faktörleri nelerdir?
2. Uluslararası öğrencilerin Yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeyi tercih etmelerinde itme-çekme faktörleri nelerdir?

Literatür İncelemesi ve Teorik Çerçeve

Türkiye’de Uluslararası Öğrenci Hareketliliği ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Türkiye uluslararası öğrencileri Türkiye’ye çekme adına birtakım teşvik ve tanıtım paketleri sunmakta ve yükseköğretimi öğrenciler için daha cazip hâle getirmeye çalışmaktadır (studyinturkiye, 2026). Türkiye son on yılda küresel anlamda hem ekonomi hem de politik ve güvenlik anlamında adından sıkça söz edilen bir ülke konumuna gelmiştir. Bu durum beraberinde diğer ulusların dikkatini çekmiş ve Türkiye’ye olan ilgi her geçen gün artmıştır. Türkiye’de farklı şehir ve üniversitelerde 2024-2025 öğretim yılı itibarıyla 337.119 uluslararası öğrenci yükseköğrenim görmektedir (YÖK, 2025).

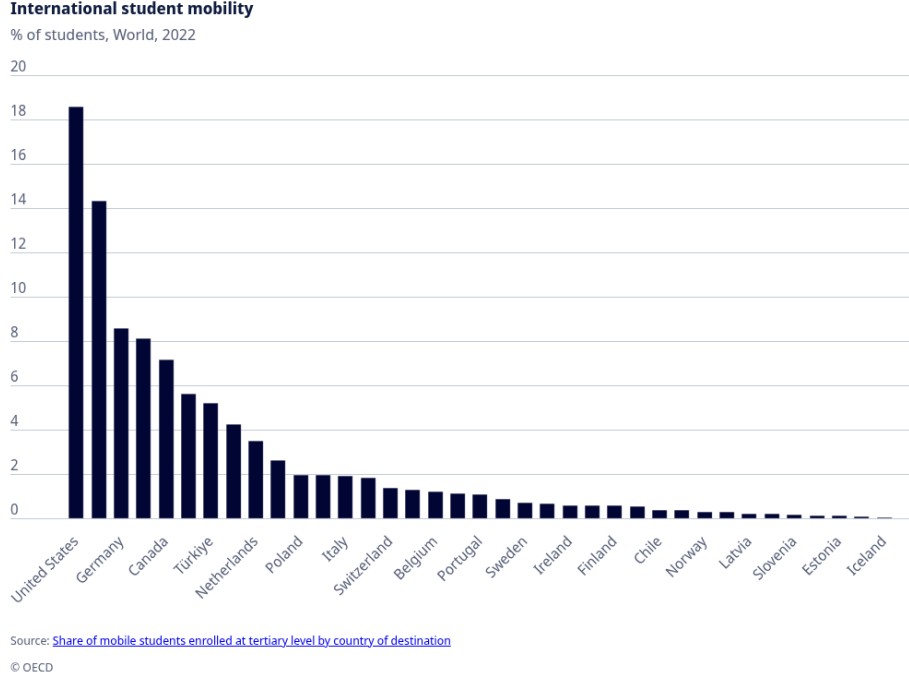

Şekil 1. Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarındaki Uluslararası Öğrencilerin Öğretim Yıllarına Göre Dağılımı (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2025)

Türkiye’deki uluslararası öğrenci sayılarının düzenli olarak arttığı istatistiksel olarak Şekil 1’de görülmektedir. Özellikle son yıllardaki uluslararası öğrenci sayıları Türkiye’yi OECD ülkeler seviyesine taşımıştır.

Dünya genelinde de kendi ülkesi dışında yüksek öğrenim görenlerin sayısı hızla artmaktadır. Bu durum da yükseköğretim göçmen kitlesini oluşturmaktadır. Çünkü yükseköğretim, göçmen öğrenciler için önemli sosyal ve bireysel faydalar sağlayan, iyileştirilmiş istihdam olanakları ve daha iyi sosyal entegrasyon gibi dönüştürücü bir

oryantasyon alanıdır (Arar, 2021; Husseini, 2025). 1975 yılında başka ülkeye yükseköğrenim için giden öğrenci sayısı sadece 800 bin idi. Ancak ülkelerin çekim gücüyle bu sayı 2010 yılında 4 buçuk milyona ulaşmış ve günümüzde 7 buçuk milyona ulaşarak büyük bir öğrenci hareketliliği ortaya çıkmıştır. Hatta bu sayının 2030 yılında 20 milyona ulaşması beklenmektedir (YTB, 2025).

Şekil 2. Uluslararası Öğrencilerin Bulunduğu Ülkedeki Tüm Yükseköğretim Öğrencilerine Göre Dağılım Yüzdesi (OECD, 2022).

Dünya üzerinde uluslararası öğrenci hareketliliğinden büyük oranda pay alan ülkelerin gelişmiş ülkeler olduğu değerlendirildiğinde (Şekil 2) Türkiye geliştirmekte olan bir ülke durumunda olmasına rağmen uluslararası öğrenci hareketinde üst sıralarda olması Türkiye yükseköğretimine olan ilginin bir göstergesidir.

Alan yazınına bakıldığında Türkiye'ye yükseköğrenim amacıyla gelen uluslararası öğrencilerin ülke içerisindeki coğrafi dağılım tercihleri (Tekin, 2022), yaşam doyumları ve Türkiye'yi tercih sebeplerinin modellenmesi (Kondakçı vd., 2017), öğrencilerin bulundukları üniversiteden memnuniyetlerinin ortaya çıkarılması ve hizmet kalitesini değerlendirme amacıyla (Cevher, 2016), uluslararası öğrenci hareketliliği ve ülkelere katkıları (Akpınar ve Küçüköğksel, 2022) üzerine çalışmalara rastlanılmaktadır. Yine Yılmaz ve Güçlü (2021) uluslararası öğrenci hareketliliğinin Türkiye'deki görünümünü ve Türk Yükseköğretimi üzerindeki etkisini karşılaştırılmalı olarak ortaya çıkarma amacıyla araştırma yapmışlardır.

Günümüzde Türkçe bir iletişim aracı olarak tüm dünyada ilgi duyulan ve kullanımı yaygınlaşan bir dil hâline gelmeye başlamıştır. Türkiye'nin jeopolitik ve jeostratejik önemi, Asya'dan Avrupa'ya geçiş güzergâhında yer alması, özellikle ekonomik hareketliliğin yoğun olduğu bir yer hâline gelmesi, Türkçenin önemini de her geçen gün artırmaktadır. Bu gelişmelere bağlı olarak yabancılar için iyi bir Türkçe hâkimiyeti; daha iyi eğitim, iş fırsatları ve daha yüksek sosyal statü anlamlarına gelmektedir. Özellikle genç neslin yükseköğrenim ve kariyer fırsatları

için Türkiye'ye akın etmeleri, Türkçenin ikinci bir dil olarak öğretimi konusunun önem kazanmasını sağlamaktadır (Sevim et al., 2023). Türkiye'ye gelen uluslararası öğrenciler buradaki üniversitelerde öğrenim görmek için öncelikle Türkçeyi de öğrenmek zorundadırlar. Bu durum öğrencilerin hem ülke hem de dil seçiminde etkili olmaktadır. Uluslararası öğrencilerin Türkçeyi yabancı dil olarak tercih etmelerinin araştırıldığı çalışmalara bakıldığında; Türkiye'de eğitim gören yabancı öğrencilerin Türkçeye ilişkin görüşleri (Gürbüz ve Güleç, 2016), yabancı öğrencilerin Türkçeyi tercih etme nedenleri (Uzun, 2018) gibi sınırlı sayıda çalışmaların olduğu görülmektedir. Genelde araştırmaların uluslararası öğrencilerin Türkiye'deki üniversitelerden memnuniyetleri ve Türkçe öğrenirken karşılaştıkları temel sorunlar olduğu göze çarpmaktadır. Bu araştırmanın, son yıllarda ciddi sayıda uluslararası öğrenci barındıran Türkiye'nin ve ana dili Türkçenin yabancı dil olarak öğrenciler bakımından tercih edilme nedenlerini açığa çıkarma bakımından alan yazınına katkı sağlaması beklenmektedir.

İtme-Çekme Teorisi

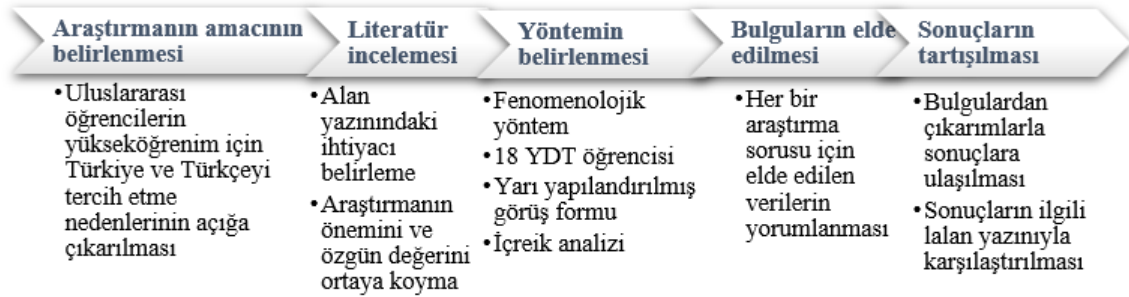
İtme-çekme teorisi, uluslararası öğrenci hareketliliğini açıklamak için yaygın olarak kullanılan kuramsal bir çerçevedir (Gbollie ve Gong, 2020; Mazzarol ve Soutar, 2002). Teori, bireyleri kendi ülkelerini terk etmeye motive eden itme faktörleri ve onları hedef ülkeye çeken çekme faktörleri olduğunu öne sürer (Gutema vd., 2024). Örneğin Yang (2007), Çinli öğrencilerin Avustralya yükseköğretimine yönelmelerindeki itici ve çekici faktörleri araştırmış ve itici faktörleri, yükseköğretime olan artan talep, Çin'deki düşük eğitim kapasitesi, geleceğe yönelik gelişmiş beceriler ve iyi bir eğitim; çekici faktörleri ise ülkenin veya kurumun itibarı, arkadaş ve aileden gelen tavsiyeler, coğrafi yakınlık ve güneşli iklim gibi çevresel etkiler olarak sıralamıştır. Öğrenci bakımından gidilecek ülkelerin kendileri açısından ne tür avantajları olduğu ve mezuniyet sonrası istihdam olanakları gibi faktörler öğrencilerin ülke ve üniversite tercihlerinde belirleyici olmaktadır. Uluslararası öğrenci hareketliliğinin ev sahibi olarak gidilen ülkeye sağladığı yararlar ekonomik, eğitim, bilimsel ve kültürel olarak sayılabilir (Townsend ve Poh, 2008). Öğrenciler bakımından itici veya çekici faktörler olarak da algılanan bu durum, öğrencilerin yurtdışında eğitim görme kararlarını etkileyen yaygın bir model olarak kullanılmıştır (Zhai vd., 2019; Mosneaga ve Winther, 2012). Küresel evrende son yıllardaki öğrenci hareketliliğine bağlı olarak hemen hemen her ülkede uluslararası öğrenci çekici politikalar belirlenmeye başlamıştır. Bu kapsamda uluslararası öğrenci hareketliliğinin ülkelere katkılarından dolayı birçok ülke, daha fazla öğrenciyi kendi ülkelerine çekmek için göç politikalarında ve uluslararası eğitimle ilgili organizasyonel çerçevelerinde değişikliklere gitmektedir (Lomer vd., 2018).

Bu bağlamda araştırma ile uluslararası öğrenci hareketliliğinin Türkiye ayağında itme-çekme çerçevesinde öğrencilerin Türkiye'yi yükseköğrenim için tercih etme nedenlerinin yanında Türkçeyi de yabancı dil olarak seçme nedenleri araştırılmaktadır. Türkiye'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış yüz yüze görüşmelere dayanan bu nitel çalışma, Türkiye'de yaşayan, Türkçe öğrenen ve öğrenim gören uluslararası öğrencilerin deneyimlerini ortaya çıkararak bu alanda politika belirleyicilere, üniversitelere, öğrenciler ve ev sahibi ülkeler için bir yol gösterici olması bakımından önem taşımaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu çalışmada uluslararası öğrencilerin çalışmanın amacı kapsamında deneyim, görüş ve düşüncelerinin derinlemesine ortaya çıkarılması için katılımcılarına yönelik açık uçlu sorulara dayalı yarı yapılandırılmış, yüz yüze, derinlemesine görüşmeler yoluyla nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomenoloji) tercih edilmiştir. Benzer çalışmalarda (Özoğlu vd., 2015; Gürbüz ve Güleç, 2016; Ahmad ve Buchanan, 2016) bu yöntem de başarılı şekilde uygulanmıştır. Çünkü fenomenolojik desen, bir durum ya da olgu üzerinde deneyimlerin nasıl yaşandığı, bireyin kendi deneyimini aktarabilme olgusu ve değişik yol ve yöntemlerle elde edilemeyecek çeşitli boyutlara ulaşabilme fırsatı da sunmaktadır (Büyüköztürk vd., 2013; Cresswell, 2016; Giorgi vd., 2017: 177). Ayrıca nicel ölçümlerin aksine, nitel bulgular daha zengin, daha ayrıntılıdır ve bağlama ve nüanslara dikkat etmeyi sağlar (Eder vd., 2010). Bu çalışmada kullanılan fenomenolojik araştırma süreci Şekil 3'te gösterilmiştir.

Şekil 3. Fenomenolojik Araştırma Sürecinin Basamakları

Katılımcılar

Çalışma için katılımcılar Türkiye’de bir devlet üniversitesinde kayıtlı ve aynı zamanda 2024-2025 öğretim yılında YDT öğrenen C1 düzeyinde 18 uluslararası öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın yapıldığı üniversitede kolay ulaşılabilir durum örnekleme dayalı olarak halihazırda bir sınıftan oluşan grup araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışmada kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmasının nedeni seçilen öğrencilerin araştırmacının görev yaptığı üniversitede öğrenim görmesi dolayısıyla kolay ulaşılabilir ve çalışmaya katılmak için gönüllü olmalarıdır. Kolay ulaşılabilir örnekleme tamamen mevcut olan, ulaşması hızlı ve kolay olan öğelere dayanmakla birlikte yaygın olarak kullanılır, daha az maliyetlidir, ancak sonuçları daha az genellenebilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008; Baltacı, 2018). Katılımcılar, görüşlerini hem yazılı hem de mülakat yoluyla belirtmişlerdir. Katılımcılara ait demografik bilgiler şu şekildedir:

Tablo 1. Çalışma Grubunun Demografik Bilgileri

Öğrenci kod	Cinsiyet	Ülke	Ana dili	Yaş	Türkiye’de bulunma süresi	Türkçe öğrenme süresi
Ö1	K	Gabon	Fransızca	18-25	1 yıl	1 yıl
Ö2	K	Gabon	Fransızca	26-30	1 yıl	1 yıl
Ö3	E	Endonezya	Endonezce	18-25	2 yıl	2 yıl
Ö4	E	Suriye	Arapça	35 ...	1 yıl	1 yıl
Ö5	K	Somali	Somalice	18-25	1 yıl	1 yıl
Ö6	K	Gabon	Fransızca	18-25	10 ay	10 ay
Ö7	K	Endonezya	Endonezce	18-25	1 yıl 6 ay	1 yıl 6 ay

Ö8	E	Ürdün	Arapça	18-25	7 ay	7 ay
Ö9	K	Haiti	Kreol	26-30	7 ay	7 ay
Ö10	K	Türkmenistan	Türkmençe	18-25	6 ay	6 ay
Ö11	K	İran	Türkmençe	18-25	1 yıl	1 yıl
Ö12	E	Kongo	Lingala	18-25	7 ay	7 ay
Ö13	K	Endonezya	Endonezce	18-25	1 yıl	1 yıl
Ö14	K	Güney Kore	Korece	18-25	1 yıl	1 yıl
Ö15	E	Gine	Sousou	18-25	7 ay	7 ay
Ö16	K	Kongo	Lingala	18-25	7 ay	7 ay
Ö17	K	Haiti	Kreol	26-30	7 ay	7 ay
Ö18	K	Çad	Arapça	18-25	1 yıl	1 yıl

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların 12 kız 6 erkek öğrenciden oluştuğu, yaşlarının çoğunlukla 18-25 arasında olduğu, Türkiye’de bulunma ve Türkçe öğrenme sürelerinin 6 ay ile 2 yıl arasında değişiklik gösterdiği görülmektedir. Katılımcıların Gabon, Endonezya, Suriye, Somali, Ürdün, Haiti, Türkmenistan, İran, Kongo, Güney Kore, Gine, Haiti ve Çad gibi ülkelerden Türkiye’ye geldikleri; ana dillerinin de Fransızca, Endonezce, Arapça, Somalice, Kreol, Türkmençe, Korece, Lingala, Sousou olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre katılımcıların farklı coğrafyalardan ve farklı kültürlerden gelerek çeşitlilik gösterdiği de söylenebilir.

Veri Toplama

Çalışmada veriler, itme- çekme teorisi çerçevesinde araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüş formu ile elde edilmiştir. Taslak form araştırmacı tarafından alan yazını taraması sonrasında teorik arka planda itme- çekme çerçevesinde 6 soru olarak hazırlanmıştır. Taslak form, alan uzmanlarına (1 Türkçe eğitimi profesörü, 1 eğitim bilimleri doçenti, 1 TÖMER öğretim görevlisi) sunulmuştur. Uzmanlar bir sorunun araştırma kapsamı dışında olduğunu, bir sorunun da diğer soru ile aynı yanıtı odaklandığını belirtmişler, bu doğrultuda araştırmacı tarafından 4 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formuna nihai şekli verilmiştir. Görüşme formundaki sorular; “Sizin eğitim amaçlı kendi ülkenizi terk edip Türkiye’yi tercih etme nedeniniz nelerdir?”, “Sizi eğitim amaçlı Türkiye’ye çeken faktörler nelerdir?”, “Sizi YDT öğrenmek amacıyla Türkçeye iten sebepler nelerdir?”, “Sizi YDT öğrenmeye çeken sebepler nelerdir?” şeklinde yapılandırılmıştır. Görüşmeler arasında tutarlılığı sağlamak ve bulguların güvenilirliğini artırmak için, bu görüşme protokolü rehber olarak kullanıldı (Boyce ve Neale, 2006). Görüşme formundaki soruların yarı yapılandırılmış olmasının temel gerekçesi ise yarı yapılandırılmış görüşmelerin hem katılımcıların fikirlerini beyan etmeleri için esneklik sağlaması, hem de katılımcılardan derinlemesine bilgiler alınabilmesi bakımından sağlıklı bir görüşme aracı olarak değerlendirilmesidir (Bogdan ve Biklen, 2007). Görüşmeler araştırmacının YDT derslerini yürüttüğü öğrenme ortamında katılımcılarla yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara hazırlanan form verilmiş araştırmacı gerekli açıklamaları yaparak formun tüm katılımcılar tarafından doldurulması sağlanmıştır. Ardından katılımcıların her biri ile onar dakikalık mülakatlar yapılarak görüşme formunda belirtilen görüşleri teyit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada görüşme formu vasıtasıyla elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011; Karataş, 2015). Veri analizi sürecinde izlenen süreçler şu şekildedir (Büyüköztürk vd., 2011): Görüşme metinlerinin kontrol edilmesi, görüşme verilerin defalarca okunması, görüşme sırasında alınan notların yüz yüze

görüşmelerle katılımcılara yöneltilerek teyit edilmesi, verilerin kodlanması, verilerin kodlarının düzenlenmesi, bulunan kodlardan kategoriler elde edilmesi, temaların bulunması, kodların, kategorilerin ve temaların düzenlenmesi, verilerin gözden geçirilmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması.

Bu aşamalar doğrultusunda katılımcıların Türkiye’de yükseköğrenim görme ve Türkçe öğrenmeye ilişkin görüşleri her bir soru kendi içerisinde olmak üzere içerik analizine tabi tutulmuş, verilerin açıklanması amacıyla her bir soruya verilen cevaplardan hareketle kodlar oluşturulmuş, birbirleriyle ilişkili olan kodlar bir araya getirilerek temalar oluşturulmuştur.

Araştırmanın İnandırıcılığı, Aktarılabilirliği, Tutarlılığı ve Teyit Edilebilirliğine İlişkin İşlemler

Nicel araştırmalarda verilerin güvenilirliği ve geçerliği için alınan önlemler nitel araştırmalarda inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlılık ve teyit edilebilirlik çalışmalarıyla gerçekleştirilmektedir (Creswell, 2009; Lincoln ve Guba, 1985; Maxwell, 1996). Araştırmadan elde edilen verilerin inandırıcılığının artırılması amacıyla elde edilen veriler birçok kez okunmuş, yanıtlar birbirleri ile karşılaştırılmıştır. Ayrıca görüşlerin yazılı olarak alınmasının yanı sıra her bir katılımcı ile ayrıca 10 dakika yazılı cevaplarıyla ilgili yüz yüze mülakatlar yapılarak önceki yanıtları teyit edilmiştir. Verilerin aktarılabilirliğinin sağlanabilmesi için veri toplama süreci, veri analizi süreci ve çalışma grubu ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Her bir araştırma sorusuna verilen yanıtlar içerik analizi ile çözümlenirken oluşturulan içerik analizi tabloları altında katılımcılara ait doğrudan ifadeler verilmiştir. Çalışmanın tutarlılığını sağlamak üzere araştırmada izlenen her bir yeni aşamada bir önceki aşama kontrol edilerek aşamalar arasında birliktelik sağlanmıştır. Araştırmanın teyit edilebilirliğinin sağlanması amacıyla ise görüşme formunun sorularından elde edilen verilerin analizi bağımsız iki araştırmacı tarafından kontrol edilerek teyit edilmiştir.

Araştırma için etik kurul onayı, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nin 29.11.2024 tarihli ve 2024/10 numaralı kararıyla alınmıştır. Araştırma, Helsinki Bildirgesi prensiplerine uygun olarak yürütülmüştür. Tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan alt problemler kapsamında görüşme sorularından elde edilen bulgular tablolarla birlikte sunulmuş ve açıklanmıştır.

Araştırmanın Birinci Alt Probleminden Elde Edilen Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Uluslararası öğrencilerin Türkiye’de yükseköğrenim görmeyi tercih etmelerinde itme-çekme faktörleri nelerdir?” sorusuna ilişkin verilen cevaplar incelenmiş ve ulaşılan bulgular Tablo 2’de sıklık ve yüzdelik değerleriyle birlikte sunulmuştur.

Tablo 2. Birinci Alt Probleme İlişkin Elde Edilen Bulgular

Kategori	Kod	f	%
İtme faktörleri	Kalitesiz eğitim	3	16,6
	Yüksek öğrenim ücretleri	3	16,6
	Yerel kalma	2	11,1
	Tavsiye	6	33,3
	Vize kolaylığı	2	11,1

	Aile	2	11,1
	Toplam	18	100
Çekme faktörleri	Avantaj	2	4,5
	Güçlü bir ülke	2	4,5
	Eğitim kalitesi	9	20,4
	Güvenli bir ülke	3	6,8
	Tarihi bir ülke	2	4,5
	Güçlü ekonomi	2	4,5
	Jeopolitik konum	6	13,6
	Yaşam kalitesi	3	6,8
	Elit bir ülke	2	4,5
	Ucuz yaşam	3	6,8
	İstihdam	3	6,8
	Düşük öğrenim ücretleri	4	9
	Müslüman bir ülke	1	2,2
	Türk üniversitelerinin uluslararası tanınırlığı	2	4,5
	Toplam	44	100

Tablo 2 incelendiğinde uluslararası öğrencilerin Türkiye’de yükseköğrenim görmek için itme faktörlerinin kişiye göre değişkenlik gösterdiği anlaşılmaktadır. Tablo 2 bulgularından uluslararası öğrencilerin Türkiye’de yükseköğrenim görme tercihinde en etkili itme faktörünün %33,3 ile (f=6) tavsiye olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanında öğrencilerin kendi ülkelerindeki kalitesiz eğitim ve yüksek öğrenim ücretleri görüşleri %16,6 (f=3) ile eşit itme faktörüne sahiptir. Yerel kalma, vize kolaylığı ve aile kategorilerinin de %11 (f=2) ile denk itme faktörüne sahip olduğu görülmektedir. Uluslararası öğrencilerin kendilerini yükseköğrenim için Türkiye’ye itme faktörleriyle ilgili görüşlerinden bazıları şöyledir:

Ö11. Çünkü ailem buraya gelmemi istedi.

Ö4. Ülkemdeki eğitim daha pahalı ve çok kötü yani dersler, programlar, her sene sıkıntı var.

Ö9. Ülkemdeki yönetim ve eğitim kalitesi çok iyi değil. Plan ve istikrar yok.

Ö13. Kuzenim daha önce Türkiye’de okudu. Onun sayesinde okumaya karar verdim.

Tablo 2’den uluslararası öğrencilerin Türkiye’yi yükseköğrenim için tercih etmelerinde çekme faktörlerinin daha sık (f=44) olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin bu tercihinin etkileyen faktörlerden en sık olanın %20,4 (f=9) ile Türkiye’deki eğitim kalitesi, ardından %13,6 (f=6) ile ülkenin jeopolitik konumu olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca düşük öğrenim maliyeti %9 (f=4), ucuz yaşam, istihdam, yaşam kalitesi, güvenlik faktörleri %6,8 (f=3) ile eşit dağılım göstermektedir. Türk üniversitelerinin uluslararası tanınırlığı, güçlü bir ülke, elit bir ülke, güçlü ekonomi, tarihi bir ülke ve avantaj gibi faktörler de %4,5 (f=2) diğer belirleyiciler olarak göze çarpmaktadır. Uluslararası öğrencilerin kendilerini yükseköğrenim için Türkiye’ye çekme faktörleriyle ilgili görüşlerinden bazıları şöyledir:

Ö1. Türkiye, yarının en iyi elitlerini yetiştiren ülkelerden biridir.

Ö9. Türkiye, eğitim ve üniversiteler eğitimde, ticarette küresel bir duruşa, güçlü bir küresel finansal işlem hacmine ve iyi bir kredi notuna sahip.

Ö17. Türkiye’nin eğitim sistemi çok iyi.

Ö15. Türkiye’nin kültürünü ve öğrenim şekli güzel olduğu için seçtim.

Ö14. Türkiye’nin Asya, Avrupa ve Doğu ülkeleriyle bağlantıları var.

Araştırmanın İkinci Alt Probleminden Elde Edilen Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Uluslararası öğrencilerin YDT öğrenmeyi tercih etmelerinde itme-çekme faktörleri nelerdir?” sorusuna ilişkin verilen cevaplar incelenmiş ve ulaşılan bulgular Tablo 3’te sıklık ve yüzdelik değerleriyle birlikte sunulmuştur. Ayrıca öğrenci görüşlerinin de bazılarına doğrudan yer verilmiştir.

Tablo 3. İkinci Alt Probleme İlişkin Elde Edilen Bulgular

Kategori	Kod	f	%
İtme faktörleri	Eğitim şartı	6	37.5
	Yerel dilde eğitim	3	18.7
	Farklı kültür	5	31.2
	Ticari dil	2	12.5
	Toplam	16	100
Çekme faktörleri	İş birliği yapmak	10	12.3
	Uluslararası bir dil	7	8.6
	Zengin bir dil	4	4.9
	Akademik bir dil	2	2.4
	Güzel bir dil	8	9.8
	Hedef kitle ile iletişim	12	14.8
	İş hayatına etki	11	13.5
	Yakın çevreme öğretmek	3	3.7
	Tarihsel bağ	1	1.2
	Kolaylık	6	7.4
	Benzer kelimeler	6	7.4
	Aynı dil ailesi	2	2.4
	Kültürel zenginlik	9	11.1
	Toplam	81	100

Tablo 3 incelendiğinde uluslararası öğrencilerin YDT öğrenmeyi tercih etmelerinde etkili olan itme faktörlerinin en başta eğitim şartı %37,5 (f=6) olduğu görülmektedir. Farklı kültür %31,2 (f=5), yerel dilde eğitim görmek istememek %18,7 (f=3) ve Türkçenin ticari bir dil olması %12,5 (f=2) etkenler de diğer itme faktörleri olarak tespit edilmiştir. Uluslararası öğrencilerin YDT’yi tercih etmelerinde itme faktörleriyle ilgili bazı görüşleri de şöyledir:

Ö2. İktisat alanında doktora yapmayı planlıyorum ve kabul koşullarından biri de Türkçe dilidir.

Ö10. Kendi dilimden farklı olsun.

Tablo 3 bulguları, uluslararası öğrencilerin YDT öğrenme tercihlerinde çekme faktörlerinin (f=81) itme faktörlerine göre daha baskın olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin tercihlerinde en etkili çekme faktörlerinin hedef kitle ile iletişim %14,8 (f=12), iş hayatına etki %13,5 (f=11), iş birliği yapmak %12,3 (f=10) ve kültürel zenginlik %11,1 (f=9) olduğu görülmektedir. Ardından Tablo 3’te verilen diğer çekme faktörlerinin öğrencilerin YDT öğrenme tercihlerine etkisinin olduğu anlaşılmaktadır. Uluslararası öğrencilerin YDT’yi tercih etmelerinde çekme faktörleriyle ilgili bazı görüşleri de şöyledir:

Ö1. Benim için Türkçenin çok sayıda avantajı var, ancak Türkçe ile iletişim kurmak size iş birliği fırsatları yakalamanızı ve bu ülkede yüksek konumda kişilerle ilişki kurmanızı sağlar

Ö2. Yazması ve okuması kolay bir dil olup içerisinde çok sayıda Arapça ve İngilizce kelime barındırmaktadır.

Ö3. Türkçe Korece ile aynı dil gurubundan bir dil olduğu için başka dillerden daha yakın ve kolay geldi.

Ö8. Türkçenin gelecekte hayatıma iyi bir etkisi olacağına eminim,

Ö14. Türkçe Fransızcadan çok farklı, eklemeli bir dil. Çok az istisna dışında basit dil bilgisine sahip avantajlı bir dil.

Ö15. Türkçe benim için güzel bir dil çünkü Arapçadan ve Fransızcadan çok kelime var ve ben iki dil de biliyorum.

Ö6. Türkçe öğrenmenin de ileriki yaşamımızda çok faydalı olur, ileriki hayatımızda insanlarla yani Türklerle kolay bir şekilde iletişime geçebiliriz

Ö13. Türkçe bilmek hayatımı etkileyecek. Bu sayede ciddi bir iş bulabilirim.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Son yıllarda küresel göç hareketliliğinin yoğun etkisiyle birlikte uluslararası öğrenci hareketliliği de bu durumdan etkilenmektedir. Bu çalışmada uluslararası öğrenci hareketliliğinden pay alan Türkiye ve YDT'nin, itme-çekme teorisine (Mazzarol ve Soutar, 2002) dayalı olarak tercih nedenleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırma, bir devlet üniversitesinde uluslararası öğrenci görüşlerine dayalı olarak ve nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular bu bölümde yorumlanıp tartışılmış ve gelecek araştırmalar ve uluslararası öğrenci hareketliliği üzerine politika yapıcılar için bazı önerilerde bulunulmuştur.

Araştırmanın birinci alt probleminden elde edilen bulgular (Tablo 2) incelenmiş ve katılımcıların büyük çoğunluğunun yükseköğrenim için Türkiye'yi tercihlerinde çekme faktörlerinin etkili olduğu tespit edilmiştir. Öğrenciler görüşlerinde en yüksek oranda Türkiye'nin eğitim kalitesinin iyi olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin bu görüşü, Türkiye'nin uluslararası öğrenciler için yüksek çekim gücüne sahip olduğu anlamına da gelmektedir. Ne var ki araştırma kapsamında eğitim kalitesi bakımından Türkiye'yi tercih eden bu öğrencilerin ülkelerinin sosyo ekonomik düzeylerine bakıldığında Türkiye'nin her alanda daha gelişmiş bir ülke olduğu ve öğrencileri çekme noktasında bu durumun da belirleyici olduğu söylenebilir. Bu çıkarım, benzer tespitlerin yapıldığı araştırmalardaki uluslararası öğrencilerin Türkiye'yi tercihlerindeki çekme sonuçları ile de tutarlıdır (Özoğlu vd., 2015; Tekin, 2019; Akpınar ve Küçüköksel, 2022). Araştırmanın önemli bir bulgusu olan Türkiye'nin eğitim kalitesi, uluslararası öğrenci çekme ile ilgili başka ve güncel bir çalışmanın (Xu vd., 2025) Hollanda üniversitelerinin eğitim kalitesinin etkili olduğu sonucu ile de benzerdir. Ayrıca bu sonuç, Hung (2021) tarafından gerçekleştirilen çalışmadaki yurt dışında eğitim alma motivasyonuna ilişkin akademik yaşamı iyileştirme veya akademik gelişim sonucu ile de tutarlıdır. Öğrencileri Türkiye'ye çekme faktörlerinde sadece kaliteli eğitim değil ülkenin konumu, güvenlik, yaşam kalitesi ve öğrenim fiyatlarının uygunluğu gibi etkenlerin de belirleyici olduğu söylenebilir. Bu sonuçlardan özellikle güvenli ülke ya da güvenli öğretim ortamı (Xu vd., 2025), yaşam maliyeti ve düşük öğrenim ücretleri (Lawley ve Perry, 2015) tarafından yapılan araştırmaların, Türkiye'nin güvenli üniversite kampüslerinin olması ve ekonomik olma faktörleri ile de örtüşmektedir. Bunun yanında Güney Kore ve Endonezya gibi gelişmekte olan ülkeler grubundan uluslararası öğrencilerin Türkiye'yi tercih etmeleri de dikkat çekmektedir. Ayrıca Türkiye'nin jeopolitik konumunun öğrenci çekmede önemli bir faktör olduğu da öğrenci görüşlerinden çıkarılabilmektedir. Türkiye bulunduğu jeopolitik konumu itibarıyla Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan bir köprü olmasının yanında Doğu ve Batı kültürlerinin kesişme noktasındadır. Afrika ülkelerine yakınlığı, tarihsel ve kültürel bağ da öğrenciler için Türkiye'nin çekici özelliklerinden biridir. Nitekim Türkiye'nin

coğrafi konumundan dolayı cazip bir yer olması ve buna bağlı olarak bu araştırmada uluslararası öğrencileri çekmede bu konumun önemli olduğu bulgusu, Akpınar ve Küçüköksel'in (2022) araştırma sonucuyla da tutarlılık göstermektedir.

Bunun yanında katılımcıların yükseköğrenim için kendi ülkelerinden Türkiye'ye itme faktörlerinin de bu kararlarında etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrenci görüşlerinden hareketle bireylerin kendi ülkelerindeki yönetim ya da diğer sistemlerden kaynaklı itme faktörlerinin de uluslararası öğrencilerin Türkiye'ye göç durumunda belirleyici olduğu söylenebilir. Bu çıkarım, Bogdan'ın (2025) çalışmasında ulaştığı Moldova yönetimine karşı memnuniyetsiz olanların, fırsat verildiğinde ülkeyi terk etmeyi daha çok düşünmektedirler sonucuyla da tutarlıdır. Ayrıca araştırma bulguları, öğrencileri Türkiye'ye itme faktörlerinin en etkili olanının başkalarının tavsiyesi olduğunu da ortaya koymaktadır. Bu sonuç Ahmad ve Buchanan'nın (2016) araştırmasındaki öğrenci için algılanan değeri yaratan itibar ve başkalarından gelen tavsiyelere dayanmaktadır bulgusu ile örtüşmektedir.

Araştırmanın birinci alt probleminden elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde Tablo 2'den de anlaşılacağı üzere Türkiye'nin uluslararası öğrenci kazanmada çekme potansiyelinin o ülkeye göre itme potansiyelinden daha yüksek olduğudur. Bu sonuç ile benzer şekilde Malezya'nın da uluslararası öğrenciler için bölgesinde çok olumlu çekim gücüne sahip olduğu yapılan araştırmalarla ortaya konulmuştur (Nachatar Singh vd., 2014; Ahmad ve Buchanan, 2016).

Araştırmanın ikinci alt probleminden elde edilen bulgular incelendiğinde (Tablo 3) uluslararası öğrencilerin YDT tercihlerinde itme faktörlerinin Türkiye'de eğitim için Türkçenin şart koşulduğu, farklı kültürleri tanıma gibi durumların ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, Güner ve Kartal'ın (2021) çalışmasındaki Fransız öğrencilerin Türkçe öğrenme nedenlerinin akademik nedenlere bağlandığı bulgusu ile benzerdir.

Çekme faktörlerinin ise ağırlıklı olarak hedef kitle ile iletişim, iş imkânı ve iş birliği şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç alan yazınında benzer çalışmaların, yabancı öğrencilerin Türkçeyi daha çok iletişim kurabilmek, Türk insanıyla rahatça anlaşabilmek sonuçlarıyla örtüşmektedir (Gürbüz ve Güleç, 2016; Uzun, 2018; Tekin, 2019). Uluslararası öğrenciler Türkçeyi kendilerine yakın ya da kültürel ve dini bağlarından dolayı da tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bu sonuç da Tok ve Yığın'ın (2013) Çanakkale'de gerçekleştirdikleri araştırmada uluslararası öğrencilerin tarihi ve dini bağlar gibi nedenlere bağlı olarak Türkçeyi tercih ettikleri sonucuyla benzer niteliktedir. Tablo 3'teki bulgular uluslararası öğrencilerin YDT'yi istihdam ve daha iyi bir iş imkânı için tercih ettiklerini göstermektedir. Araştırmanın bu sonucu ile tutarlılık gösteren benzer çalışmaların (Tok ve Yığın, 2013; Koçer, 2013; Güner ve Kartal, 2021) bulunması bu araştırma sonuçlarının genellenebilirliğini de ortaya koymaktadır.

Bu araştırma ile son on yıllarda uluslararası öğrenciler tarafından daha da çok ilgi gören Türkiye ve buna bağlı olarak YDT öğretiminde itme ve çekme teorisi çerçevesinde öğrencilerin görüşleri açığa çıkarılmıştır. Araştırma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde Türkiye'nin gelişmekte olan ülkeler bazında ve Avrupa'da uluslararası öğrenci hareketliliği doğrultusunda yükseköğrenim için tercih edilen bir ülke ve YDT'nin de tercih edilen bir dil olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin bu tercihlerinde Türkiye'nin ve Türkçenin en çok çekme faktörlerinin

etkili olduğu söylenebilir. Bu çekme faktörlerinin yanında öğrencileri kendi ülkelerinden Türkiye'ye ve başka yabancı dilden Türkçeye itme faktörlerinin de azımsanmayacak kadar önemli olduğu sonucu da çıkarılabilir.

SINIRLAMALAR VE ÖNERİLER

Araştırma Türkiye'de bir devlet üniversitesinde Türkçe öğrenen 18 uluslararası yükseköğrenim öğrencisi ile sınırlıdır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler ve bunların açığa çıkarılması itme-çekme teorisine dayalı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüş formuna verilen yanıtlarla sınırlıdır.

Araştırma sonuçlarından hareketle hem ilgili araştırmacılara hem de uluslararası öğrenci hareketliliği politika düzenleyicilere bazı öneriler sunulmaktadır. Araştırmacılar, öğrencilerin itme-çekme teorisine bağlı olarak uluslararası öğrenci hareketliliğini yönlendiren belirli faktörleri daha geniş katımlı örneklemelerle belirleyebilir. Bu ve benzer araştırmaların sonuçları, ilgili kurumlar tarafından dikkate alınarak uluslararası öğrenci hareketliliğinden daha fazla nasıl öğrenci çekip bunları tutacaklarını anlayabilmelerine yardımcı olabilir.

KAYNAKÇA

- Ahmad, S. Z., ve F. R. Buchanan. (2016). Choices of destination for transnational higher education: "Pull" factors in an Asia pacific market. *Educational Studies*, 42(2), 163–180. <https://doi.org/10.1080/03055698.2016.1152171>
- Akpınar, T., ve N. Ç. Küçüköksel. (2022). International student mobility around the world and in Turkey its contributions to countries. *Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences*, 8(02), 140-151. https://www.ibaness.org/bnejss/2022_08_02/14_Akpınar_and_Kucukgoksel.pdf
- Ammigan R., ve E. Jones. (2018). Improving the student experience: Learning from a comparative study of international student satisfaction. *Journal of Studies in International Education*, 22(4), 283–301. <https://doi.org/10.1177/1028315318773137>
- Arar, K. (2021). Refugees' pathways to German higher education institutions. *International Journal of Educational Development*, 85, 102459. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2021.102459>
- Baltacı, A. (2018). A conceptual review on sampling methods and sample size issues in qualitative research. *BEÜ SBE Journal* 7(1), 231-274. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/497090>
- Bogdan, R., C., ve Biklen, S. K. (2007). Qualitative research for education: An introduction to theories and methods (5th ed.). New York, USA: Pearson. <https://www.scribd.com/document/405608168/Bogdan-Bliklen-Qualitative-Research-Educa-pdf>
- Bogdan, L. (2025). Transnational mobility in moldova: Exploring socio-economic triggers for migration aspirations. *International Migration*, 63. <https://doi.org/10.1111/imig.13358>
- Boyce, C., ve Neale, P. (2006). Conducting In-depth Interviews: A guide for designing and conduction in-depth interviews for evaluation input. *Pathfinder International*. Accessed July 4, 2014. https://nyhealthfoundation.org/wp-content/uploads/2019/02/m_e_tool_series_indepth_interviews-1.pdf
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2013). *Scientific research methods*. Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9789944919289>

- Creswell, J. W. (2009). *Research Design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. California: Sage Publications.
- Creswell, J. W. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. M. Butun & S. B. Demir (Edt.). Ankara: Siyasal.
- de Wit, H. (2019). Internationalization in higher education, a critical review. *SFU Educational Review*, 12(3), 9–17. <https://doi.org/10.21810/sfuer.v12i3.1036>
- Eder, J., Smith, W. W., ve Pitts, R. E. (2010). Exploring factors influencing student study abroad destination choice. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 10(3), 232–250. <https://doi.org/10.1080/15313220.2010.503534>
- Gbollie, C., ve Gong, S. (2020). Emerging destination mobility: Exploring African and Asian international students' push-pull factors and motivations to study in China. *International Journal of Educational Management*, 34(1), pp. 18-34. <https://doi.org/10.1108/IJEM-02-2019-0041>
- Giorgi, A. (1997). The theory, practice, and evaluation of the phenomenological method as a qualitative research procedure. *Journal of Phenomenological Psychology*, 28(2), 235-260. <https://doi.org/10.1163/156916297X00103>
- Gutema, D. M., Pant, S., ve Nikou, S. (2024). Exploring key themes and trends in international student mobility research — a systematic literature review. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 16(3), pp. 843–861, doi: <https://doi.org/10.1108/JARHE-05-2023-0195>
- Güner, F., ve Kartal, E. (2021). Reasons for learning Turkish as a foreign language among university students in France. *Litera: Journal of Language, Literature and Culture Studies*, 31(1), 371-394. <https://doi.org/10.26650/LITERA2020-811936>
- Gürbüz, R. ve Güleç, İ. (2016). Opinions of foreign students studying in Turkey regarding the Turkish language: The case of Sakarya University. *Sakarya University Education Journal*, 6(2), 141-153. <https://doi.org/10.19126/suje.18712>
- Hung, N. T. (2021). Higher education in business: A model for international students' choice. *Business Process Management Journal*, 27(6), 1804–1821. <https://doi.org/10.1108/BPMJ-11-2020-0516>
- Husseini, S. (2025). International education as complementary pathways to resettlement: The case of refugee background students in Japan. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 1–19. <https://doi.org/10.1080/15562948.2025.2573941>
- Jing, X., Ghosh, R., Sun, Z., ve Liu, Q. (2020). Mapping global research related to international students: A scientometric review. *Higher Education*, 80(3), 415–433. <https://doi.org/10.1007/s10734-019-00489-y>
- Karataş, Z. (2015). Qualitative research methods in the social sciences. *Journal of Spiritual-Based Social Work Research*, 1(1), 62-80.
- Kim, S., ve Zhang, C. (2022). Factors influencing korean students' choice of study abroad destination short-term and long-term by destination country. *Asia Pacific Educ. Rev.* 23, 197–208. <https://doi.org/10.1007/s12564-021-09705-w>
- Koçer, Ö. (2013). The first step in program development: Needs and situation analysis in teaching Turkish as a foreign language. *Education and Science*, 38(169), 159-174. <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/1917/503>.

- Kondakci Y. (2011). Student mobility reviewed: Attraction and satisfaction of international students in Turkey. *Higher Education*, 62(5), 573–592. <https://doi.org/10.1007/s10734-011-9406-2>.
- Oldaç, İ. Y., Kondakçı, Y., Ertem, Y. H., ve Çapa Aydın, Y. (2017). International student mobility in Turkey: Modeling international students' life satisfaction and reasons for choosing Turkey for higher education. <https://open.metu.edu.tr/handle/11511/50068>
- Lawley, M., ve Perry, C. (2015). Modelling choice of destination of Hong Kong students. In: Manrai, A., Meadow, H. (eds) *Global perspectives in marketing for the 21st Century*. Developments in Marketing Science: Proceedings of the Academy of Marketing Science. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-17356-6_16
- Lincoln, Y. S., ve Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. SAGE, Thousand Oaks, 289-331. [http://dx.doi.org/10.1016/0147-1767\(85\)90062-8](http://dx.doi.org/10.1016/0147-1767(85)90062-8)
- Lomer, S. (2017). *Recruiting international students in higher education: Representations and rationals in British policy*. Palgrave Macmillan, Cham. <http://dx.doi.org/10.1007/978-3-319-51073-6>
- Maxwell, J. A. (1996). *Qualitative research design: An interactive approach*. California: Sage Publications. https://www.researchgate.net/publication/43220402_Qualitative_Research_Design_An_Interactive_Approach_JA_Maxwell
- Mazzarol, T., ve Soutar, G. (2002). Push-pull' factors influencing international student destination choice. *International Journal of Education Management* 16(2), 82–90. <http://dx.doi.org/10.1108/09513540210418403>
- Mosneaga, A. ve Winther, L. (2012). Emerging talents? International students before and after their career start in Denmark. *Population, Space and Place*, 19(2), 181-195. <https://doi.org/10.1002/psp.1750>
- Nachatar Singh, J. K., Schapper, J., ve Jack, G. (2014). The importance of place for international students' choice of university: A case study at a Malaysian University. *Journal of Studies in International Education*, 18(5), 463-474. <https://doi.org/10.1177/1028315314523990>
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2022). *International Student Mobility*. <https://www.oecd.org/en/data/indicators/international-student-mobility.html>
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2024). *International Student Mobility*. <https://www.oecd.org/en/data/indicators/international-student-mobility.html>
- Özoğlu, M., Gür, B. S., ve Coşkun, İ. (2015). Factors influencing international students' choice to study in Turkey and challenges they experience in Turkey. *Research in Comparative and International Education*, 10(2), 223-237. <https://doi.org/10.1177/1745499915571718>
- Sevim, O., Uzun, A., ve Sevim, S. (2023). An examination of student opinions regarding exposure to the target language in the teaching of Turkish as a second language. *International Journal of Language Academy*, 11(3), 347-363. <https://doi.org/10.29228/ijla.70898>
- Studyinturkiye. (2026). *10 reasons to study in Türkiye*. <https://www.studyinturkiye.gov.tr/StudyinTurkey/ShowDetail?rID=OByHvYrcPvo=&&cId=PE4Nr0mMoY4=>
- Tekin, E. (2019). *International students in the workplace: The case of Istanbul*. Master's Thesis, Marmara University, İstanbul.

- Tekin, M. K. (2022). An examination of international student mobility in the world and Turkey from a spatial perspective. *Ege Geography Journal*, 31(1), 139-154. <https://doi.org/10.51800/ecd.1085090>
- Tok, M., ve Yığın, M. (2013). A case study on the reasons foreign students learn Turkish. *Journal of Language and Literature Education*, 8, 132-147. <https://oaji.net/articles/2014/1069-1406114544.pdf>
- Townsend, P., & Jun Poh, H. (2008). An exploratory study of international students studying and living in a regional area. *Journal of Marketing for Higher Education*, 18(2), 240–263. <https://doi.org/10.1080/08841240802487411>
- Uzun, A. (2018). Opinions of international students learning Turkish regarding their preference for the Turkish language. *TURAN-CSR International Scientific Peer-Reviewed, Refereed Journal*, 10(38), <http://dx.doi.org/10.15189/1308-8041>
- Xu, X., Chong, P. Y., Bulut Şahin, B., Ceydilek, E., ve Bos, N. A. (2025). How international students perceive the international learning environment in the Netherlands, Türkiye, and Malaysia. *Journal of Studies in International Education*, 29(5), 718-737. <https://doi.org/10.1177/10283153251343129>
- Yang, M. (2007). What attracts mainland Chinese students to Australian higher education? *Studies in Learning, Evaluation, Innovation and Development*, 4(2), 1 – 12. https://www.researchgate.net/publication/229048282_What_attracts_mainland_Chinese_students_to_Australian_higher_education
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2021). *Qualitative research methods in the social sciences*. (12. Edt.). Seçkin Publishing. <https://www.surelikitap.com/tr/kitap/sosyal-bilimlerde-nitel-arastirma-yontemleri-9789750269820>
- Yılmaz, G., ve Güçlü, N. (2021). The state of international student mobility in Turkey. *Journal of Higher Education and Science*, 11(1), 245- 256. <https://doi.org/10.5961/jhes.2021.444>
- YTB, (2025). International Student Mobility. <https://ytb.gov.tr/daireler/uluslararası-ogrenciler/uluslararası-ogrenci-hareketliliği> (A.D. 04.10.2025).
- YÖK, (2025). Higher education information management system. Access Date: 07.12.2025, <https://istatistik.yok.gov.tr/>
- Zhai, K., Gao, X., ve Wang, G. (2019). Factors for Chinese students choosing Australian higher education and motivation for returning: a systematic review. *SAGE Open*, 9(2), 1-11. <https://doi.org/10.1177/2158244019850263>

Etik Metni: Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir. Araştırma için etik kurul onayı, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nin 29.11.2024 tarihli ve 2024/10 numaralı kararıyla alınmıştır. Araştırma, Helsinki Bildirgesi prensiplerine uygun olarak yürütülmüştür.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada yazarın katkı oranı %100'dür.

KATKI ORANI	KATKIDA BULUNAN YAZAR(LAR)
Fikir ve Kavramsal Örgü	Ali UZUN
Literatür Tarama	Ali UZUN
Yöntem	Ali UZUN
Veri Toplama	Ali UZUN
Verilerin Analizi	Ali UZUN
Bulgular	Ali UZUN
Tartışma ve Yorum	Ali UZUN

Finansal Destek: Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır.

Bilgilendirilmiş Onam Beyanı: Çalışmaya katılan tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam formu alınmıştır.

Veri Kullanılabilirlik Beyanı: Makale ile ilgili tüm veriler makalenin içinde yer almaktadır.

Çıkar Çatışması: Yazarın araştırma ile ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşlarla herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Bu eser CC BY (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>) ile lisanslanmıştır.

Sorumluluk Reddi/Yayınca Notu: Tüm yayınlarda yer alan ifade, görüş ve veriler yazar(lar) ve katkıda bulunan(lar)ın görüşleridir. IJETSAR ve/veya editör(ler), içerikte belirtilen herhangi bir fikir, yöntem, talimat veya üründen kaynaklanan kişiler veya mülke yönelik zararlardan ve ihlallerden sorumlu değildir.